

Wszystko o kompostowaniu

Poradnik
mieszkańca

CZYSTE
MIASTO
GDAŃSK

GDAŃSK

Przeciętny mieszkaniec Polski wytworzył w 2024 r. średnio **377 kg** odpadów komunalnych (dane GUS z 2025 r.), z czego **aż 70% to bioodpady**. Zakładając przydomowy kompostownik, możemy wykorzystać je do przygotowania własnego nawozu oraz zmniejszyć ilość odpadów.

Dzięki **kompostownikowi** możemy mieć w zasadzie za darmo w pełni ekologiczny i niezwykle wartościowy organiczny nawóz, który powstaje w procesie naturalnym przemiany materii organicznej i **dostarcza roślinom niezbędne składniki odżywcze**. Poprawia strukturę gleby zwiększając jej pojemność wodną i powietrzną. Na pulchnej i przewiewnej glebie zdecydowanie lepiej wszystko rośnie, a co jest niezwykle istotne – nie ma możliwości podania zbyt dużej dawki kompostu, co zdarza się w przypadku nawozów sztucznych.

W procesie kompostowania materia organiczna zawracana jest do obiegu. Zmniejsza się emisja metanu i dwutlenku węgla do środowiska, przez co zapobiegamy ociepleniu klimatu.

1. Ulga za kompostowanie

Jeżeli posiadasz kompostownik, możesz skorzystać z ulgi za kompostowanie - wypełnij w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oświadczenie o jego posiadaniu oraz wpisz kwotę ulgi w odpowiednią rubrykę.

Wzór jak prawidłowo wypełnić deklarację:

G. OŚWIADCZENIE O POSIADANIU KOMPOSTOWNIKA I KOMPOSTOWANIU BIOODPADÓW <small>(wpisać tylko w przypadku składania deklaracji dla nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jedynostanowym¹⁾)</small>				
Oświadczenie (zaznaczyć właściwy kwadrant):				
☒ 1. Posiadam kompostownik i kompostuję w nim bioodpady stanowiące odpady komunalne				
☐ 2. Nie posiadam kompostownika i nie kompostuję w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne				
H. WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI DLA NIERUCHOMOŚCI, KTÓREJ DOTYCZY DEKLARACJA				
H.1	Miesięczna wysokość opłaty <small>Dla budynków wielokondygnacyjnych w poz. 77 należy wpisać wartość z poz. 74 składek F, w poz. 79 należy wpisać wartość z poz. 75 składek F, w poz. 78 należy wpisać łączny poz. 77 i składek opłaty, w poz. 80 należy wpisać łączny poz. 77 i składek opłaty.</small>	Powierzchnia użytkowa nieruchomości		Razem opłata
		W części zamieszkałej 110m ²	Stawka opłaty 1,10 zł/m ²	121,00 zł
		W części przynależącej 20m ²	Stawka opłaty 0,20 zł/m ²	4,00 zł
Miesięczna wysokość opłaty (suma z poz. 79 i 80 - bez zaoкругlenia do pełnych złotych zgodnie z art. 64 ust. 2 Ustawy)				125,00 zł
H.2.	Ulga za kompostowanie (wypełnić w przypadku zaznaczenia pkt 1 w poz. 76) <small>ulga za kompostowanie wynosi 20,00 zł miesięcznie</small>			Wysokość ulgi 20,00 zł/mc
H.3.	Miesięczna wysokość opłaty po zastosowaniu ulgi <small>(różnica poz. 81 i 82 - bez zaoкругlenia do pełnych złotych zgodnie z art. 64 ust. 2 Ustawy)</small>			105,00 zł

Deklaracja DO-1

I. OŚWIADCZENIE O POSIADANIU KOMPOSTOWNIKA I KOMPOSTOWANIU BIOODPADÓW <small>(wpisać tylko w przypadku składania deklaracji dla nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jedynostanowym¹⁾)</small>				
Oświadczenie (zaznaczyć właściwy kwadrant):				
☒ 1. Posiadam kompostownik i kompostuję w nim bioodpady stanowiące odpady komunalne				
☐ 2. Nie posiadam kompostownika i nie kompostuję w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne				
J. WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI DLA NIERUCHOMOŚCI, KTÓREJ DOTYCZY DEKLARACJA				
J.1. DLA CZĘŚCI NIERUCHOMOŚCI, NA KTÓREJ ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY <small>(opłata od powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego)¹⁾</small>				
J.1.1	Miesięczna wysokość opłaty <small>Dla budynków wielokondygnacyjnych w poz. 83 należy wpisać wartość z poz. 84 składek F, w poz. 85 należy wpisać wartość z poz. 82 składek F, w poz. 86 należy wpisać łączny poz. 83 i składek opłaty, w poz. 87 należy wpisać łączny poz. 83 i składek opłaty.</small>	Powierzchnia użytkowa nieruchomości		Razem opłata
		W części zamieszkałej 110m ²	Stawka opłaty 1,10 zł/m ²	121,00 zł
		W części przynależącej 18m ²	Stawka opłaty 0,20 zł/m ²	3,60 zł
Miesięczna wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (suma z poz. 84 i 87 - bez zaoкругlenia do pełnych złotych zgodnie z art. 64 ust. 2 Ustawy)				124,60 zł
J.1.2	Ulga za kompostowanie (wypełnić w przypadku zaznaczenia pkt 1 w poz. 82) <small>ulga wynosi 20,00 zł miesięcznie</small>			Wysokość ulgi 20,00 zł/mc
Miesięczna wysokość opłaty po zastosowaniu ulgi <small>(różnica poz. 87 i 88 - bez zaoкругlenia do pełnych złotych zgodnie z art. 64 ust. 2 Ustawy)</small>				104,60 zł

Deklaracja DO-3

J.2. DLA CZĘŚCI NIERUCHOMOŚCI, NA KTÓREJ NIE ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY A POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE (opłata od powierzchni użytkowej lokalu) ¹⁾				
J.2.1.	Miesięczna wysokość opłaty <small>Dla budynków wielokondygnacyjnych w poz. 89 należy wpisać wartość z poz. 88 składek F, w poz. 90 należy wpisać wartość z poz. 86 składek F, w poz. 91 należy wpisać łączny poz. 89 i składek opłaty, w poz. 92 należy wpisać łączny poz. 89 i składek opłaty.</small>	Powierzchnia użytkowa nieruchomości		Razem opłata
		W części zamieszkałej 98,00m ²	Stawka opłaty 1,10 zł/m ²	107,80 zł
		W części przynależącej 114m ²	Stawka opłaty 0,20 zł/m ²	23,20 zł
J.2.2.	Miesięczna wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (suma z poz. 91 i 92 - bez zaoкругlenia do pełnych złotych zgodnie z art. 64 ust. 2 Ustawy)			131,00 zł
K. MIESIĘCZNA WYSOKOŚĆ OPŁATY <small>(K = różnica sumy z poz. 101 i 94, w pozostałych przypadkach suma z poz. 87 i 94)</small>				226,00 zł

2. Jak założyć kompostownik

REGULAMIN UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU
NA TERENIE MIASTA GDAŃSKA

Rozdział 6.

Wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych

§ 24. Na terenie nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, zabudowanych budynkami jednorodzinnymi, kompostuje się wyłącznie bioodpady wytworzone na danej nieruchomości.

§ 25. Do kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne dopuszcza się stosowanie wyłącznie kompostowników z wydzielonymi ścianami, zabezpieczonych przed wypływaniem odcieków oraz zapewniających prawidłowy przebieg procesu kompostowania.

§ 26. Kompostowanie bioodpadów na terenie nieruchomości nie może powodować uciążliwości dla użytkowników nieruchomości sąsiednich.

§ 27. Kompostowanie bioodpadów nie zwalnia właściciela nieruchomości z obowiązku posiadania pojemnika na bioodpady.

Zbuduj swój kompostownik wykorzystując materiały, które posiadasz, zwłaszcza drewno, które jest surowcem ekologicznym i lepiej się prezentuje w otoczeniu zieleni. Pamiętaj o pozostawieniu szczeliny (1-2cm), którymi będzie dopływać powietrze do wnętrza kompostownika.

Jeżeli nie posiadasz odpowiednich materiałów kup gotowy kompostownik.

Przykład kompostownika zamykanego, najlepiej drewnianego lub wykonanego z palet:

Miejsce na kompostownik powinno być:

na uboczu

zacienione

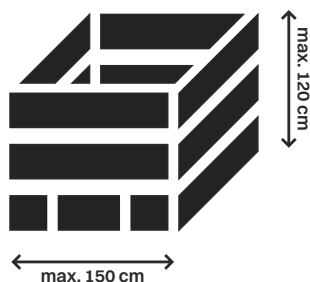

osłonięte
od wiatru

zabezpieczone
przed zaleganiem
wody

Jeżeli ktoś decyduje się na **samodzielne zrobienie kompostownika**, musi zwrócić uwagę, aby jego **szerokość maksymalnie wynosiła 150 cm, natomiast wysokość 120 cm**. Tylko w ten sposób zapewni się swobodny dostęp powietrza do wewnątrz przerabianego materiału, które jest niezbędne dla prawidłowości przebiegu całego procesu.

3. Kiedy założyć kompostownik

Kompostownik najlepiej zbudować w czasie, kiedy **panują dodatnie temperatury**. Za najlepszą porę na założenie kompostownika uznaje się **drugą połowę roku**. Wtedy są sprzyjające warunki atmosferyczne (duża wilgotność, umiarkowana temperatura), a w ogrodzie nie brakuje bioodpadów, np. opadłych liści i owoców, zwiędłych kwiatów.

Do kompostownika można wrzucać odpady z ogrodu, pod warunkiem, że nie zostały zaatakowane przez szkodniki ani nie są chore - **powinny tam trafić wyłącznie zdrowe rośliny**.

Co wrzucać, czego unikać

DO KOMPOSTOWNIKA WRZUCAJ:

- resztki roślinne, w tym ściętą trawę, drobne gałęzie, zwiędnięte kwiaty, liście
- obierki i resztki z owoców i warzyw
- fusy z herbaty i kawy
- suche pieczywo
- skorupki jajek
- popiół drzewny
- ziemię z doniczek
- papier, ale tylko niezadrukowany i pocięty

DO KOMPOSTOWNIKA NIE WRZUCAJ:

- resztek mięsa, ryb i odpadów pochodzenia zwierzęcego
- chwastów z nasionami i korzeniami
- produktów mlecznych (mleka, jogurtów, sera)
- olejów i tłuszczów
- odchodów zwierzęcych ani ściótek z klatek
- resztek warzyw, które gotowały się z mięsem
- liści orzecha włoskiego, dębu, buku ani olchy
- skórek z cytrusów
- chorych, porażonych roślin
- nasion
- popiołu z koksu lub węgla
- zadrukowanego papieru (gazety i czasopisma)
- plastiku, metalu i szkła

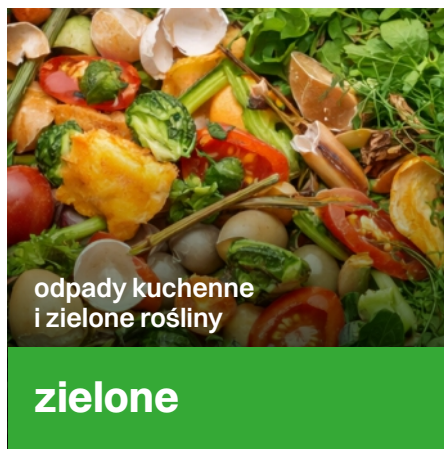

PAMIĘTAJ

- nieprzemysłane wrzucanie do kompostownika odpadów może sprawić, że masa nie będzie nadawać się do użytku - zawsze dokładnie sprawdzaj i segreguj odpady!
- sama trawa nie stanowi dobrej jakości kompostu i trzeba ją wymieszać z innymi odpadami
- warto wrzucać do kompostownika fusy od kawy - to wabik na dżdżownicę, które przetwarzają materię organiczną

4. Wsad do kompostownika

Materiał do kompostownika dzielimy na:

Przygotowanie wsadu

1.

Zaczynamy od przygotowania warstwy drenażowej. Na dnie kompostownika przydomowego kładziemy pocięte gałązki, pamiętając, aby najgrubsze znalazły się na spodzie. Warstwa powinna mieć wysokość ok. 20 cm.

2.

Następnie wysypujemy ziemię ogrodową lub zeszłoroczny kompost – warstwa będzie wyłapywać składniki mineralne wymywane przez wodę z wyższych warstw przemy.

3.

Czas na odpady. Na początek układamy warstwę zieloną, a na to warstwę tzw. brązową (zdrewniałe części roślin) – optymalna proporcja to 2:1.

Przy dużej ilości wsadu z liści warto rozważyć przygotowanie ziemi liściowej.

Wsyp liście do skrzyni zrobionej ze starych desek.

Aby zminimalizować wahania wilgotności, skrzynię umieść w zacienionej części ogrodu i podlej deszczówką. Opieka nad tą skrzynią polega jedynie na **dosypywaniu na wierzch nowych liści**, jak tylko masz jakieś zbędne.

Powstanie ziemi liściowej trwa półtora roku lub dwa lata.

Jeśli chcesz przyspieszyć proces – rozdrobnij je kosiarką lub odkurzaczem mielącym liście.

Ziemia liściowa to doskonałe podłoże pod wszystkie rośliny.

Wytwarzając ją, zaoszczędzisz na kupnym podłożu ze sklepu, które jest drogie i zwykle zawiera znaczne ilości torfu, którego zasoby powinniśmy chronić.

Ziemia liściowa gromadzi znaczne ilości wody – około 3 litrów na 1 kilogram.

5. Co dalej? Czynności

1.

Przed wrzuceniem odpadów do kompostownika najlepiej je rozdrobnić, np. nożycami ogrodowymi, to przyspieszy ich rozkład.

2.

Jeśli odpady są zbyt suche (np. papier), najlepiej je wcześniej namoczyć.

3.

Należy co dwa miesiące przerzucać kompost – regularne przerzucenie warstwy dolnej na górną spowoduje, że nie będzie ani nadmiernie przesycał, ani gnił.

4.

Pryzma kompostowa powinna być stale lekko wilgotna (nie mokra!), dlatego w czasie suszy wymaga podlewania.

6. **Rezultat**

Dla bezpieczeństwa najlepiej przyjąć, że **dojrzewanie kompostu trwa średnio 18 miesięcy**. Dojrzały kompost ma ciemnobrunatną barwę i jednolitą strukturę, bez widocznych roślin. Nie martwmy się również jego zapachem – gotowy kompost pachnie przyjemnie świeżą ziemią.

Z odpadów w plony

Kompostownik przydomowy to doskonały sposób na życie zgodne z gospodarką obiegu zamkniętego (GOZ), ponieważ wspomagamy powrót materiałów organicznych do gleby.

Są też inne korzyści. Domowy nawóz poprawia właściwości i strukturę gleby, żywi organizmy glebowe oraz pomaga wyprodukować zdrowe i duże plony.

7. **Porady**

→ **Odpady w kompostowniku nie kompostują się.**

Przyczyny mogą być dwie: za sucho lub za mokro. Jeśli ujmiesz nieco kompostu widłami i na głębokości 30 cm kompost jest suchy (sycki) – należy podlać kompostownik, najlepiej deszczówką o temperaturze otoczenia. Drugą przyczyną jest gorsza – zbyt mokro, co wiąże się także z brakiem dostępu tlenu do materiału. Pojawia się uciążliwy zapach amoniaku i siarkowodoru. Jedynym zabiegiem, który uratuje Twój kompost jest przerzucenie kompostowanego materiału oraz jednocześnie dodanie suchej części brązowej (słoma, zrębki, liście, kartony).

→ **Spod kompostownika wypływa brzydko pachnący odciek.**

Przyczyną jest zbyt duża ilość wody we wsadzie. Koniecznie przerzuc materiał jak opisano w poprzednim punkcie.

- **Wokół kompostownika kręcą się osy/muchy.**
Wabi je zapach świeżo dodanych odpadów. Przemieszaj je z warstwą, która już jest częściowo przekompostowana. Przyspieszy to proces, a osy i muchy stracą zainteresowanie.
- **Gryzonie przyciągają tylko świeże odpady.**
Wymieszaj nową warstwę ze starą i odpowiednio dozuj susz.
- **Pleśń.**
Zdarza się, gdy kompost zbyt długo nie był mieszany - zadbaj, by kompost miał stałe dostawy odpadów, był wzruszany i nie był zbyt wilgotny.
- **Zapach.**
Powinien przypominać woń ściółki leśnej; kwaśny zapach powstaje, gdy kompost jest zbyt mokry i słabo przewietrzony - należy wówczas dodać suszu i przemieszać kompost. Zapach amoniaku to efekt zbyt dużej ilości wilgotnych odpadów kuchennych lub ogrodowych, bogatych w azot - należy wtedy dodać słomy, siana lub trocin.
- **Podczas wybierania kompostu zauważasz nieprzekompostowane elementy - gałęzie, cytrusy.**
Wybierz je z kompostu i wrzuć do świeżego wsadu, do ponownego kompostowania. Jeśli gałęzie są niewielkie, pozostaw je w kompoście. Są bardzo kruche i nie przeszkadzają roślinom.
- **Podczas wybierania kompostu zauważasz białe duże pędraki.**
To larwy chrząszcza o nazwie kruszczyca złotawka (*Cetonia aurata*). Jest śliczny i praktycznie nieszkodliwy. Pędraki żywią się martwą materią organiczną (częsty gość w spróchniałych pniach), czyli nie uszkadzają korzeni roślin. Jeśli Tobie nie przeszkadzają - mogą zostać.
- **Znalezione w kompoście mlecznobiałe jaja o średnicy 2 mm w ilości 15-20 szt. luźno ułożone, należą do ślimaka nagiego.**
Pozbądź się ich, w przeciwnym razie ślimaki zjedzą Twoje rośliny.

Najczęściej popełniany błąd

Wrzucanie do kompostownika części roślin porażonych przez choroby i szkodniki. Zarodniki grzybów oraz jaja i zimujące larwy szkodników mogą przerwać proces kompostowania i później, w formie aktywnej, mogą trafić do gleby podczas rozrzucania kompostu, zakażając inne rośliny.

Masz pytania? Skontaktuj się z nami!

pobierz bezpłatną aplikację
Czyste Miasto Gdańsk

Biuro Obsługi Klienta
Wydział Gospodarki Komunalnej

ul. Partyzantów 36 (budynek D)
e-mail: bok@czystemiasto.gdansk.pl

Infolinia:
tel. 58 731 64 64

